

ENTUZJAŚCI. OBUDŹ ENERGIĘ SWOJEGO DZIECIŃSTWA – RECENZJA

BOŻENA ŚWIDERSKA jest nauczycielem konsultantem w Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Ciechanowie, pedagogiem specjalnym, edukatorem i entuzjastką twórczego podejścia w życiu zawodowym i osobistym.

ENTUZJAŚCI. OBUDŹ ENERGIĘ SWOJEGO DZIECIŃSTWA – RECENZJA

BOŻENA ŚWIDERSKA

ENTUZJAŚCI. OBUDŹ ENERGIĘ SWOJEGO DZIECIŃSTWA

André Stern, Wydawnictwo Element, Gliwice 2018

Przyglądając się bawiącym się dzieciom, dostrzegamy to, co często porzucamy w swoim dorosłym życiu – entuzjazm związany z odkrywaniem tego, co nieznanne; poszukiwanie odpowiedzi na pojawiające się pytania; nieustanne eksplorowanie tematu; nieprzerwany potok pytań kierowanych do dorosłych, by poznać, zrozumieć, wyjaśnić.

Książka „Entuzjaści. Obudź energię swojego dzieciństwa” przenosi nas w świat dziecięcego entuzjazmu. Nie znajdziemy tu, jak mówi sam autor, jednoznacznych wskazówek metodycznych, koncepcji czy rozwiązań. Nie znajdziemy gotowych odpowiedzi na nurtujące pytanie: jak rozbudzić entuzjazm uczniów, jak uruchomić wewnętrzną energię do nauki, jak motywować niezmotywowanych? Mam nadzieję, że brak jednoznacznych rozwiązań nie zniechęci czytelników do zagłębienia się w lekturę, a skłoni ku refleksji nad niezwykłymi możliwościami entuzjazmu.

BOŻENA ŚWIDERSKA

**Dzięki epigenetyce okazuje się,
że nasza przyszłość nie jest
wryta w marmurze atawizmów.
To wszystko, co wchłaniamy
w siebie – nasze spotkania,
otoczenia, doświadczenia –
kształtuje naszą ekspresję
genetyczną.**

André Stern

André Stern opisuje, opierając swoje rozważania o odkrycia epigenetyki, komponenty mające wpływ na rozwój osobistego entuzjazmu lub jego blokowanie.

Rozdarcie. Jaki jestem, a jak widzą mnie inni, powoduje silny ból, porównywalny do bólu fizycznego. Chcąc go uniknąć, często zmieniamy siebie i przyjmujemy opinie innych na własny temat.

Niedobór. Obojętność i znudzenie powoduje niedobór entuzjazmu, ale jest on niewyczerpalny – jedynie pokryty rutyną i codziennością.

Niewiedza. To co nieznanne i nowe, na co nie znamy odpowiedzi, powinno wzbudzać nasz entuzjazm i prowadzić do odkryć. Jednak lęk przed brakiem dobrej odpowiedzi, mocno zakorzeniony w naszej kulturze, uczy nas ukrywania niewiedzy i napawa nas wstydem.

Przykład. Pragniemy, by nasze dzieci, nasi uczniowie stali się pewnego dnia entuzjastycznymi dorosłymi, jednak zapominamy, że to nasza postawa, to co mówimy, to jak się zachowujemy, determinuje ich przyszłość. Entuzjazm jest zaraźliwy!

Nauka. Rozdzielenie naturalnej skłonności do zabawy i nauki jako przeciwstawnych aktywności jest pozbawione logiki. Zabawa jest „niepoważna” i można ją w każdej chwili przerwać ze względu na naukę prezentowaną jako zajęcie poważne i istotne. Każdy z nas pamięta zapewne słowa: *przestań się bawić, zacznij się uczyć!* Pomyślmy o zabawie jako zajęciu pobudzającym nasze emocje, będącym nawozem dla rozwoju poznawczego.

Wątpienie. Bycie ocenianym wpisane jest w nasze życie i na jego podstawie budujemy obraz siebie. Czasem przypisujemy danym umiejętnościom lub ich brakowi wymiar społeczny: *w mojej rodzinie nie było takich zdolności*, a wręcz próbujemy usprawiedliwiać czy tłumaczyć się z tego, co stanowi o naszej indywidualności.

Własne przemyślenia o naturze entuzjazmu autor dodatkowo ilustruje historiami osób odkrywających na nowo wartość entuzjazmu i pasji, porzucających bezpieczny świat na rzecz pomysłów na nowe życie, tworzenia autorskich projektów i budowania własnego sukcesu. Entuzjastyczna osoba potrafi odnaleźć skrytą w gąszczu informacji okrucy tego, co pochłania jej umysł i na ich podstawie formować wiedzę i głębsze zrozumienie. Ponieważ entuzjazm nie jest synonimem radości czy śmiechu, stan ten wymaga głębokiego zainteresowania, zaangażowania i solidnego wysiłku.

Zapraszam do lektury, która prowadzi do refleksji na temat omawianych zagadnień i odpowiedzi na pytanie zadane na 98 stronie: *Co dziś jeszcze wciąż budzi Twój entuzjazm?* ●